



بیست و دو گام
تا استاد شدن در
داستان گویی

آشنا داستان

جان تروبی
ترجمه
محمد گذرآبادی

www.ketab.ir



انتشارات ساقی

آناتومی داستان

بیست و دو گام تا استاد شدن در داستان گویی

جان تروبی / ترجمه محمد گذرآبادی

نوبت چاپ: هفتم، ۱۴۰۳

شمارگان: ۱۱۰۰ نسخه

طراح جلد: احسان حسینی

ویراستار: خشیار فهیمی

قیمت: ۳۶۰۰۰ تومان

لیتوگرافی و چاپ: سوزنی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۰-۴

حقوق چاپ و نشر برای انتشارات ساقی محفوظ است.

تروبی، جان، ۱۹۵۲-م.

Truby, John

آناتومی داستان (۲۲ گام تا استاد شدن در داستان گویی) / جان تروبی؛ مترجم: محمد گذرآبادی -

تهران: ساقی، چاپ اول: ۱۳۹۲، چاپ هفتم: ۱۴۰۳، ۶۰۰ ص

۳۶۰۰۰۰ ریال

ISBN: 978-622-7650-20-4

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

عنوان اصلی:

The anatomy of story : 22 steps to becoming a master storyteller, c2008

۱. فقه گوئی، ۲. گذرآبادی، محمد، ۱۳۴۵ -، مترجم.

رده بندی کنگره: ۴۴۸/ت۷۲/۳ GR ۱۳۹۲

رده بندی دیویی: ۸۰۸/۵۴۳۰۱۹

کتاب شناسی ملی: ۲۷۷۸۸۹۲

دفتر: ۴۸۴۶، فروشگاه: ۸۸۸۹۷۸۱۴، پخش: ۸۸۸۵۳۹۰۸

نشانی: تهران، میدان فردوسی، خیابان شهید سپهبد قرنی، شماره ۱۶

فهرست

یادداشت مترجم ۱۵

فصل ۱: فضای داستان، زمان داستان ۱۷

گوینده و شنونده ۲۱

داستان ۲۲

پیکره داستان ۲۵

حرکت داستان ۲۶

داستان خطی ۲۷

داستان پریچ و خم ۲۷

داستان حلزونی ۲۸

داستان شاخه‌ای ۲۸

داستان انفجاری ۲۹

نوشتن داستان ۳۰

فصل ۲: پیش‌فرض ۳۵

پیش‌فرض چیست؟ ۳۵

پیش‌فرض تان را بنویسید ۳۸

گام اول: چیزی بنویسید که شاید زندگی تان را تغییر دهد ۳۹

گام دوم: به دنبال امکانات باشید ۴۱

گام سوم: چالش‌ها و مشکلات داستان را شناسایی کنید ۴۴

گام چهارم: اصل طراحی را بیابید ۴۷

۵۳		گام پنجم: بهترین شخصیت خود را در ایده تعیین کنید.
۵۴		گام ششم: تصویری از کشمکش اصلی به دست آورید.
۵۴		گام هفتم: تصویری از یک مسیر علت و معلولی واحد به دست آورید.
۵۷		گام هشتم: منحنی تحول قهرمان را تعیین کنید.
۶۱		گام نهم: انتخاب اخلاقی ممکن برای قهرمان را پیدا کنید.
۶۲		گام دهم: میزان جذب مخاطب را ارزیابی کنید.
۶۳		پیش فرض خود را خلق کنید - تمرین نویسندگی ۱
۶۷		فصل ۳: هفت گام اصلی در ساختار داستان
۶۸		۱. ضعف و نیاز
۷۲		۲. آرزو
۷۵		۳. حریف
۷۷		۴. نقشه
۷۸		۵. نبرد
۷۹		۶. مکاشفه نفس
۸۱		۷. تعادل جدید
۸۳		چگونه از هفت گام اصلی استفاده کنیم - تمرین نویسندگی ۲
۸۹		فصل ۴: شخصیت
۹۰		شبکه شخصیت
۹۱		خلق شبکه شخصیت از طریق کارکرد داستانی
۹۷		داستان های عشقی

داستان‌های دور فیک.....	۹۹
خلق شبکه شخصیت به کمک کهن‌الگوها.....	۱۰۲
پادشاه یا پدر.....	۱۰۳
ملکه یا مادر.....	۱۰۴
پیر فرزانه، استاد، معلم.....	۱۰۴
جنگجو.....	۱۰۵
جادوگر یا شمن.....	۱۰۵
دغلباز.....	۱۰۶
هنرمند یا دل‌فک.....	۱۰۶
عاشق.....	۱۰۷
یاغی.....	۱۰۷
فردیت دادن به شخصیت‌ها در عمل.....	۱۰۸
قهرمان خود را خلق کنید.....	۱۱۳
خلق کردن قهرمان، گام اول: دارا بودن شرایط یک قهرمان بزرگ.....	۱۱۳
خلق کردن قهرمان، گام دوم: تغییر شخصیت.....	۱۱۶
خلق کردن قهرمان، گام سوم: آرزو.....	۱۲۹
خلق کردن قهرمان، گام چهارم: حریف.....	۱۳۰
ایجاد کشمکش.....	۱۳۷
تقابل چهار گوش.....	۱۳۸
خلق شخصیت - تمرین نویسندگی ۳.....	۱۴۶
فصل ۵: مباحثه اخلاقی.....	۱۴۹
یافتن سطر مضمون در اصل طراحی.....	۱۵۱

۱۵۲	 سفر
۱۵۲	 تک نماد بزرگ
۱۵۳	 مرتبط کردن دو نماد بزرگ در یک فرایند تک سطری
۱۵۶	 تقسیم مضمون به تقابل ها
۱۵۶	 تصمیم اخلاقی قهرمان
۱۵۸	 شخصیت ها به عنوان اشکال گوناگون یک مضمون
۱۶۰	 کشمکش میان ارزش های شخصیت ها
۱۶۳	 مضمون از طریق ساختار
۱۶۵	 مباحثه اخلاقی: روش اصلی
۱۷۲	 انواع مباحثه اخلاقی
۱۷۲	 ۱. خوب در برابر بد
۱۷۳	 ۲. تراژدی
۱۷۸	 ۳. ترجمه انگیز
۱۸۰	 ۴. هجو و کنایه
۱۸۴	 ۵. کمدی سیاه
۱۸۶	 تلفیق مباحثه های اخلاقی
۱۸۶	 دیدگاه اخلاقی یکه
۱۸۸	 مباحثه اخلاقی در دیالوگ
۱۹۰	 طراحی مباحثه اخلاقی - تمرین نویسندگی ۴
۱۹۷	 فصل ۶: دنیای داستان
۲۰۰	 یافتن دنیای داستان در اصل طراحی
۲۰۴	 عرصه داستان

۲۰۴	خلق عرصه داستان.....
۲۰۷	تقابل‌ها درون عرصه.....
۲۱۱	شرح و بسط دنیای داستان.....
۲۱۱	مکان‌های طبیعی.....
۲۱۹	آب و هوا.....
۲۱۹	فضاهای ساخت بشر.....
۲۳۸	فناوری (ابزارها).....
۲۳۹	مرتبط کردن دنیا با رشد عمومی قهرمان.....
۲۴۴	چگونه دنیای داستان و قهرمان با هم رشد می‌کنند.....
۲۴۸	زمان در دنیای داستان.....
۲۴۸	مغلطه‌های گذشته و آینده.....
۲۴۹	فصل‌ها.....
۲۵۱	روزهای تعطیل و آیین‌ها.....
۲۵۳	یک روز منفرد.....
۲۵۵	روز بی‌نقص.....
۲۵۶	نقطه پایان زمان.....
۲۵۷	دنیای داستان از طریق ساختار.....
۲۸۱	خلق دنیای داستان - تمرین نویسندگی ۵.....
۲۹۵	فصل ۷: شبکه نماد.....
۲۹۵	طرز کار نمادها.....
۲۹۶	شبکه نماد.....
۲۹۷	نمادهای داستان.....

۳۰۰		سطر نماد
۳۰۴		شخصیت‌های نمادین
۳۰۶		نمادپردازی بر اساس خدایان
۳۰۷		نمادپردازی بر اساس حیوانات
۳۰۹		نمادپردازی بر اساس ماشین‌ها
۳۱۰		نمادپردازی بر اساس «دیگری»
۳۱۴		مضامین نمادین
۳۱۶		نماد برای دنیای داستان
۳۲۰		اعمال نمادین
۳۲۲		اشیای نمادین
۳۲۲		شبکه نماد در ژانر اسطوره
۳۲۵		شبکه نماد در ژانر وحشت
۳۲۷		شبکه نماد در ژانر وسترن
۳۳۲		نمونه‌هایی از شبکه نماد
۳۳۹		خلق نمادها - تمرین نویسندگی ۶
۳۴۷		فصل ۸: پیرنگ
۳۴۸		پیرنگ ارگانیک
۳۴۹		انواع پیرنگ
۳۵۰		پیرنگ سفر
۳۵۲		پیرنگ وحدت‌های سه‌گانه
۳۵۳		پیرنگ رازگشایی‌ها
۳۵۴		ضدپیرنگ

۳۵۶	پیرنگ ژانر
۳۵۷	پیرنگ چندرشته‌ای
۳۵۸	خلق پیرنگ ارگانیک
۳۵۹	ساختار بیست و دومر حله‌ای داستان
۳۶۴	۱. مکاشفه نفس، نیاز و خواسته
۳۶۵	۲. خاطره تلخ و دنیای داستان
۳۷۱	۳. ضعف و نیاز
۳۷۴	۴. حادثه محرک
۳۷۵	۵. آرزو
۳۷۷	۶. متحد یا متحدان
۳۷۹	۷. حریف و راز
۳۸۳	۸. حریف در لباس متحد
۳۸۴	۹. نخستین مکاشفه و تصمیم: تغییر آرزو و انگیزه
۳۸۷	۱۰. نقشه
۳۸۸	۱۱. نقشه حریف و ضد حمله اصلی
۳۹۰	۱۲. تلاش
۳۹۳	۱۳. حمله از سوی متحد
۳۹۵	۱۴. شکست ظاهری
۳۹۶	۱۵. دومین مکاشفه و تصمیم: تلاش و سواسی، تغییر آرزو و انگیزه
۳۹۹	۱۶. مکاشفه مخاطب
۴۰۰	۱۷. سومین مکاشفه و تصمیم
۴۰۱	۱۸. دروازه، تونل وحشت، ملاقات با مرگ
۴۰۲	۱۹. نبرد
۴۰۴	۲۰. مکاشفه نفس

۴۰۶	 ۲۱. تصمیم اخلاقی
۴۰۸	 ۲۲. تعادل جدید
۴۰۹	 ترتیب مکاشفه‌ها
۴۱۶	 راوی
۴۲۸	 ژانرها
۴۲۹	 پیرنگ خود را خلق کنید - تمرین نویسندگی ۷
۴۳۹	 فصل ۹: بافت صحنه‌ها
۴۴۸	 بافت صحنه‌ها در پیرنگ چندرشته‌ای
۴۵۷	 بافت صحنه‌ها - تمرین نویسندگی ۸
۴۵۸	 بافت صحنه‌ها در فیلم کاراگاهی یا جاسوسی
۴۷۱	 بافت صحنه‌ها به روش میان‌برش
۴۷۷	 بافت صحنه در داستان عشقی
۴۸۶	 بافت صحنه‌ها در فانتزی اجتماعی
۴۹۳	 فصل ۱۰: ساخت صحنه و دیالوگ سمفونیک
۴۹۴	 ساختن صحنه
۴۹۶	 صحنه‌های پیچیده یا زیرمتنی
۴۹۷	 دیالوگ
۴۹۸	 باند ۱: دیالوگ داستانی - ملودی
۵۰۱	 باند ۲: دیالوگ اخلاقی - هارمونی
۵۰۲	 باند ۳: کلمات، عبارات، شاه‌بیت‌ها و صداهای کلیدی

۵۰۳		صحنه‌ها
۵۰۳		آغاز
۵۱۶		کشمکش ارزش‌ها
۵۲۸		تک‌گویی
۵۳۰		پایان
۵۳۶		شاهکارهای ساخت صحنه
۵۴۸		نوشتن صحنه - تمرین نویسندگی ۹
۵۵۱		فصل ۱۱: داستان بی پایان
۵۵۷		یادداشت‌ها
۵۵۹		عناوین لاتین
۵۷۹		اعلام

یادداشت مترجم

خوشبختانه در دودهم اخیر، بهترین کتاب‌های آموزش فیلم‌نامه‌نویسی عمدتاً به فارسی ترجمه شده‌اند و اکنون به جرئت می‌توان گفت که مباحث اصلی مرتبط با فیلم‌نامه برای علاقه‌مندان ایرانی شناخته شده‌اند و کتاب‌های بسیار خوبی نیز در راه است. اما جان تروبی یکی از کسانی است که جای خالی کتاب، آناتومی داستان را در میان کتاب‌های ترجمه شده به شدت احساس می‌کردم. مسلماً او را باید همانند نسل تازه‌ای از متخصصان فیلم‌نامه و داستان در آمریکا به حساب آورد، نسلی که بعد از استادان قدیمی تر مثل سید فیلد، رابرت مک‌کی، لیندا سیگر، لوهانتز، ریچارد والتز، و همنسلان آن‌ها پا به این عرصه گذاشته‌اند.

یکی از ویژگی‌های بارز نسل جدید، نگاه فراگیر آن‌ها به مقوله داستان‌گویی و عدم تمایز میان انواع داستان مثل رمان، نمایشنامه، و فیلم‌نامه است. نسل قدیمی تر اصولاً مباحث خود را به فیلم‌نامه محدود می‌کردند و درباره انواع دیگر داستان جز به اشاره چیزی نمی‌گفتند. اما تروبی با وجود اینکه عمده مباحث خود را با محوریت فیلم‌نامه مطرح می‌کند، به انواع دیگر داستان نیز بی‌هیچ محدودیتی می‌پردازد و یکی از جذاب‌ترین ویژگی‌های کتاب، مقایسه شاهکارهای داستان‌گویی در رسانه‌های مختلف است. تروبی به زیبایی نشان می‌دهد که «تکنیک‌های» داستان‌گویی به شیوه‌های تقریباً یکسان در همه

انواع داستان به کار می‌روند و قصه‌گویان بزرگ، از گذشته‌های دور تا کنون، به زبانی مشترک سخن گفته‌اند که همان زبان جهانی داستان است. جالب اینکه ترجمه‌های قبلی بنده در زمینه فیلمنامه‌نویسی (خصوصاً کتاب‌های داستان، راه داستان و سفر نویسنده) طرفداران بسیاری در میان رمان‌نویسان و نمایشنامه‌نویسان داشته که خود نشان‌دهنده نزدیک شدن گونه‌های مختلف داستان به هم است. تردیدی ندارم که این کتاب نیز خوانندگان بسیاری در میان انواع داستان‌گویان خواهد یافت و فصل تازه‌ای را در آموزش داستان‌گویی و به‌ویژه فیلمنامه‌نویسی در کشورمان خواهد گشود.

محمد گذرآبادی

زمستان ۱۳۹۱

www.ketab.ir